

Est

Chapter 5

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

בְּחֶצֶר ing-plataran	וְתַעֲמֹד lan-ngadeg H5975	מַלְכוֹת kaprabon H4438	אֶסְתֵּר Ĕstèr H0635	וְתַלְבָּשׁ lan-ngagem H3847	הַשְּׁלִישִׁי kaping-tigang H7992	בֵּינוֹם ing-dinten H3117	וַיְהִי Lan-dados H1961	1
עַל- ing-	יֹשֵׁב lenggah H3427	וְהַמֶּלֶךְ lan-sang-raja H4428	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	בֵּית griya	נֹכַח ing-ngajeng H5227	הַפְּנִימִית lebet H6442	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	בֵּית- griya-
		הַבַּיִת: griya H6607	פָּתַח lawang H6607	נֹכַח ing-ngajeng H5227	הַמַּלְכוּת kaprabon H4438	בְּבֵית ing-griya	מַלְכוּתוֹ kaprabon-ipun H4438	כֶּסֶף dhampar H3678

Bareng wus tutug telung dinane Sang Prameswari Ester banjur ngagem busana kaprabon, tumuli jumeneng ana ing plataran njero madhep marang kadhaton, Sang Prabu mbeneri lenggah ing dhamparing karajan ana ing kadhaton.

בְּחֶצֶר ing-plataran	עֲמֻדָּתָא ngadeg H5975	הַמַּלְכָּה sang-prameswari H4436	אֶסְתֵּר Ĕstèr H0635	אֶת- dhateng-	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	כִּרְאוֹת nalika-ningali H7200	וַיְהִי Lan-dados H1961	2
שָׂרֵבֵית tongkat H8275	אֶת- dhateng-	לְאֶסְתֵּר dhateng-Ĕstèr H0635	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	וַיֹּשֶׁט lan-ngirimaken H3447	בְּעִנְיֹו ing-paningal-ipun	הֵן sih H2580	נִשְׂאָה angsal H5375	
ס (spasi) H8275	הַשָּׂרֵבֵית: tongkat H8275	בְּרֹאשׁ ing-pucuk	וְתַנְעַע lan-ndemèk H5060	אֶסְתֵּר Ĕstèr H0635	וְתַקְרַב lan-ngraki H7126	בְּיָדוֹ ing-asta-nipun H3027	אֲשֶׁר ingkang	הַזָּהָב emas H2091

Bareng Sang Prabu mirsani Sang Prameswari jumeneng ana ing plataran, Sang Prameswari Ester mau karentahan ing sihwilasa dalem, temah diathungi jungkating kaprabon kancana kang kaasta, Sang Prameswari Ester banjur marepeki ndumuk pucuking jungkat iku.

אֶסְתֵּר Ĕstèr H0635	לְךָ kanggé-panjenengan	מֵה- menapa- H4100	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	לְהָ dhateng-piyambakipun	וַיֹּאמֶר Lan-ngandika H0559	3
הַמַּלְכוּת kaprabon H4438	חֲצִי sapalih H2677	עַד- ngantos- H5704	בְּקִישׁוֹ panyuwunan-panjenengan H1246	וּמֵה- lan-menapa- H4100	הַמַּלְכָּה sang-prameswari H4436	
				לְךָ: dhateng-panjenengan	וַיִּנְתֵּן lan-dipun-paringaken H5414	

Sang Prabu tumuli ngandika: "He Prameswari Ester, apa karepmu, sarta apa panyuwunira? Mesthi bakal kaparingake, sanadyan ngantia saparoning karajan."

הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	יְבוּא mugi-rawuh H0935	טוֹב sae H2895	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	עַל- dhateng-	אֶם- menawi-	אֶסְתֵּר Ĕstèr H0635	וַתֹּאמֶר Lan-ngandika H0559	4
לְךָ: kanggé-piyambakipun	עֲשִׂיתִי kula-damel	אֲשֶׁר- ingkang-	הַמְּשִׁתָּה pésta H4960	אֶל- dhateng-	הַיּוֹם dinten-punika H3117	וְהָמָן lan-Haman H2001		

Unjuke Sang Prameswari Ester: “Manawi wonten keparenging karsa dalem, Sang Prabu mugè nedhaki ing bujana ingkang badhe kawula saosaken kagem ing panjenengan dalem ing dinten punika, kaliyan malih Haman mugè kalilana ndherek.”

אֶת־ dhateng- H0853	לַעֲשׂוֹת kanggé-nindakaken	הָמָן Haman H2001	אֶת־ dhateng- H0853	מִהָרָו enggala	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	וַיֹּאמֶר Lan-ngandika H0559	5
אֲשֶׁר־ ingkang-	הַמִּשְׁתָּה pésta H4960	אֶל־ dhateng- H0413	וְהָמָן lan-Haman H2001	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	וַיְבֹא lan-rawuh H0935	אֶסְתֵּר Èstèr H0635	דְּבַר pangandika H1697
						אֶסְתֵּר: Èstèr H0635	עֲשָׂתָה dipun-damel

Dhawuhe Sang Prabu: “Haman dhawuhana supaya enggal-enggal sowan, supaya mituruti panyuwune Sang Prameswari Ester.” Sang Prabu nuli rawuh nedhaki ing bujana sesaosane Sang Prameswari Ester kadherekake Sang Haman.

מֵה־ menapa- H4100	הַיּוֹן anggur H3196	בְּמִשְׁתָּה ing-pésta H4960	לְאֶסְתֵּר dhateng-Èstèr H0635	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	וַיֹּאמֶר Lan-ngandika H0559	6
וּמֵה־ lan-menapa- H4100	לָדָּ dhateng-panjenengan	וַיִּנְתֵּן lan-dipun-paringaken H5414	שְׂאֵלָתָהּ panyuwunan-panjenengan H7596			
	וְהַעֲשֶׂה: lan-dipun-tindakaken	הַמְלָכוֹת kaprabon H4438	הַצִּי sapalih H2677	עַד־ ngantos- H5704	בְּקִשְׁתָּהּ kekajengan-panjenengan H1246	

Satengah-tengahe unjuk-unjukan anggur Sang Prabu banjur ndangu marang Sang Prameswari Ester: “Panyuwunira apa, mesthi sira kaparingan. Karepira apa mesthi kasembadan, sanadyan ngantia saparoning karajan.”

וּבְקִשְׁתִּי: lan-kekajengan-kawula H1246	שְׂאֵלָתִי panyuwunan-kawula H7596	וְהָאֵמֶר lan-ngandika H0559	אֶסְתֵּר Èstèr H0635	וְתַעַן Lan-mangsuli	7
--	--	--	--	-------------------------	---

Sang Prameswari Ester tumuli munjuk: “Pangajeng-ajeng saha panyuwun kawula, inggih punika:

הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	עַל־ dhateng-	וְאֵם־ lan-menawi-	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	בְּעֵינַי ing-paningal	חֵן sih H2580	מִצְאָתִי kula-manggih H4672	אֵם־ Menawi-	8
אֶת־ dhateng- H0853	וְלַעֲשׂוֹת lan-kanggé-nindakaken	שְׂאֵלָתִי panyuwunan-kawula H7596	אֶת־ dhateng- H0853	לְתֵת kanggé-maringi H5414	טוֹב sae H2895			
אֶעֱשֶׂה kula-damel	אֲשֶׁר ingkang	הַמִּשְׁתָּה pésta H4960	אֶל־ dhateng- H0413	וְהָמָן lan-Haman H2001	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	וַיְבֹא mugi-rawuh H0935	בְּקִשְׁתִּי kekajengan-kawula H1246	
	הַמֶּלֶךְ: sang-raja H4428	כְּדִבַּר miturut-pangandika H1697	אֶעֱשֶׂה kula-nindakaken	וּמִתָּר lan-bénjing H4279	לָהֶם kanggé-piyambakipun			

manawi kawula angsal sihkadarmanipun Sang Prabu, sarta manawi kepareng ing karsa dalem maringi kawula ingkang dados pangajeng-ajeng kawula, saha ngleksanani ingkang dados panyuwun kawula, mugè Sang Prabu karsaa rawuh nedhaki ing bujana ingkang badhe dalem saosaken malih, sarta Haman mugè kalilana ndherek, benjing-enjing kawula badhe ngestokaken dhawuh dalem.”

9
 וַיֵּצֵא הָמָן בֵּינֵם הַהוּא שְׂמַח וְטוֹב לֵב וַיְכַרְאוּת הָמָן
 Lan-medal Haman ing-dinten punika bingah lan-sae manah lan-nalika-ningali
[H2001](#) [H3318](#) [H8056](#) [H1931](#) [H3117](#) [H7200](#) [H2001](#)

אֶת־ מִרְדֵּכָי בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא־ קָם וְלֹא־ זָע
 dhateng- Mordekhai ing-gapura sang-raja lan-boten- lan-boten- obah
[H4782](#) [H8179](#) [H4428](#) [H3808](#) [H2111](#) [H3808](#) [H0853](#)

מִזְנוֹ וַיִּמְלֵא הָמָן עַל־ מִרְדֵּכָי חֲמוֹה׃
 saking-piyambakipun lan-kebak Haman tumrap- Mordekhai bebendu
[H4390](#) [H2001](#) [H4782](#) [H2534](#)

Ing dina iku Sang Haman mundur kalawan rena lan gambira panggalihe. Nanging bareng Sang Haman mau mirsani Pak Mordekhai ana ing gapuraning kadhaton, ora ngadeg lan ora obah ngurmati ana ing ngarsane Sang Haman, galihe Sang Haman benter banget tumrap Mordekhai.

10
 וַיִּתְאַפֵּק הָמָן וַיָּבֹוא וַיִּשְׁלַח בֵּיתוֹ אֶל־ וַיִּבֵּא אֶת־
 Lan-ngampet Haman lan-rawuh dhateng- griya-nipun lan-ngundang lan-ngundang
[H0662](#) [H2001](#) [H0935](#) [H0413](#) [H7971](#) [H0935](#) [H0853](#)

אֶהְבִּי וְאֶת־ זָרֵשׁ אֶשְׁתּוֹ׃
 para-mitra-nipun lan-dhateng- Zérés garwa-nipun
[H0157](#) [H0853](#) [H2238](#) [H0802](#)

Nanging Sang Haman ngampet dukane mau, sarta sawuse kondur ing daleme, tumuli utusan nglumpukake para mitra lan Zeresy garwane.

11
 וַיִּסְפֹּר לָהֶם הָמָן אֶת־ כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ
 Lan-nyariosaken dhateng-piyambakipun Haman dhateng- kamulyan kasugihan-ipun
[H1992](#) [H2001](#) [H0853](#) [H3519](#) [H6239](#)

וְרַב בְּנֵי וְאֵת־ כָּל־ אֲשֶׁר גְּדָלוֹ הַמֶּלֶךְ
 lan-kathahipun para-putra-nipun lan-dhateng sedaya- ingkang ngluhuraken sang-raja
[H7230](#) [H0853](#) [H3605](#) [H1431](#) [H4428](#)

וְאֵת־ אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ עַל־ תְּשָׁרִים וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ׃
 lan-dhateng ingkang nginggahaken ing-nginggil para-pangageng lan-para-abdi sang-raja
[H0853](#) [H5375](#) [H8269](#) [H5650](#) [H4428](#)

Sang Haman nyaritakake bab gedhening kasugihane sarta sakehing putrane kakung, apamaneh sakehe kaluhurane, kang diparingake dening Sang Prabu, sarta anggone kawisudha ngungkuli para panggedhe lan para abdine Sang Prabu kabeh.

12
 וַיֹּאמְרוּ הָמָן אֶף־ לֹא־ הִבִּיאָהּ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם־
 Lan-ngandika Haman ugi boten- ngaturaken Ester sang-prameswari kaliyan-
[H0559](#) [H2001](#) [H0637](#) [H3808](#) [H0935](#) [H0635](#) [H4436](#)

הַמֶּלֶךְ אֶל־ הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־ עֲשָׂתָה כִּי אִם־ אוֹתִי וְגַם־
 sang-raja dhateng- pésta ingkang- dipun-damel kajawi namung- kula lan-ugi-
[H4428](#) [H0413](#) [H4960](#) [H0853](#) [H1571](#)

לְמַתָּר אֲנִי קְרוֹא־ לָהּ עִם־ הַמֶּלֶךְ׃
 kanggé-bénjing kula dipun-timbali- dhateng-piyambakipun kaliyan- sang-raja
[H4279](#) [H0589](#) [H7121](#) [H4428](#)

Sang Haman banjur ngandika maneh: “Apa maneh Sang Prameswari Ester anggone ngaturi Sang Prabu marang bujana sesaosane, ora kanthi nimbali wong liyane sawiji-wijia kejaba mung aku dhewe lan aku ditimbali seba maneh sesuk, ndherek tedhake Sang Prabu.

אָנִי	אִשָּׁר	עֵת	בְּכֹל-	לִי	שׁוּה	אֵינְנוּ	זֶה	וְכֹל-	13
kula	ingkang	wekdal	ing-sedaya-	kanggé-kula	pantes	boten	punika	Lan-sedaya-	
H0589		H6256	H3605			H0369	H2088	H3605	
	הַמֶּלֶךְ:	בְּשַׁעַר	יּוֹשֵׁב	הַיְהוּדִי	מֹרְדֵכַי	אֶת-	רֵאָה		
	sang-raja	ing-gapura	lenggah	tiyang-Yahudi	Mordekhai	dhateng-	ningali		
	H4428	H8179	H3427	H3064	H4782	H0853	H7200		

Ewasamono iku kabeh ora maedahi tumrapping aku, sasuwene aku isih ndeleng si Yahudi Mordekhai kang lungguh ana ing gapuraning kadhaton.”

אֶתְּכִי	וְכֹל-	אִשְׁתּוֹ	זֶרֶשׁ	לוֹ	וְתַאמְרָה	14			
para-mitra-nipun	lan-sedaya-	garwa-nipun	Zérés	dhateng-piyambakipun	Lan-ngandika				
H0157	H3605	H0802	H2238		H0559				
לְמֶלֶךְ	אָמַר	וּבִבְקֶרֶךְ	אִמָּה	חַמְשִׁים	נִגְבָה	עֵץ	וַיַּעֲשֵׂה-		
dhateng-sang-raja	ngandika	lan-ing-énjing	hasta	sèket	inggil	kajeng	mugi-dipun-damel-		
H4428	H0559	H1242		H2572	H1364	H6086			
הַמֶּלֶךְ	עַם-	וּבֵא-	עָלָיו	מֹרְדֵכַי	אֶת-	וַיִּתְּלוּ			
sang-raja	kaliyan-	lan-mlebeta-	ing-ngriku	Mordekhai	dhateng-	lan-mugi-dipun-gantung			
H4428		H0935		H4782	H0853	H8518			
פּ	הָעֵץ:	וַיַּעֲשֵׂה	הָמָן	לְפָנָי	הַדְּבָר	וַיִּיטָב	שָׂמַח	הַמְּשֻׁתָּה	אֶל
(spasi)	kajeng	lan-ndamel	Haman	ing-ngajeng	prakawis	lan-sae	bingah	pésta	dhateng
	H6086		H2001	H6440	H1697	H3190	H8056	H4960	H0413

Zeresy kang garwa, dalah para mitrane kabeh padha saiyeg matur: “Sae kadamelna saka panyulahan, ingkang inggilipun seket asta, lan benjing-enjing panjenengan munjuk dhumateng Sang Prabu, supados Mordekhai kasulaha wonten ing saka punika. Sasampunipun makaten, dipun eca ing galih anggen panjenengan ndherek Sang Prabu dhateng bujana.” Prakara iku digalih becik dening Sang Haman, tumuli dhawuh gawe saka panyulahan.